

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

føje til, at det jo ikke på nogen som helst måde kan hindre idrættens muligheder for udvikling. Tværtimod svarer det ganske til idrættens ønske om at komme i forbindelse med andre sider af det, som foregår inden for dansk ungdomsliv.

(Kort bemærkning).

Kjeld Olesen: Det skal være til den aller-sidste bemærkning om, at det ikke skal hindre idrættens muligheder. Jeg beder ministeren, når ministeren får lejlighed til det, om endnu en gang at læse henvendelsen fra Dansk Ungdoms Fællesråd. Han vil da se, at det er et erklæret mål og i hvert fald understreget i denne henvendelse, at man ikke specielt må tage idrættens problemer ud af en sammenhæng, og så ved vi noget om, hvilke bestræbelser man herfra vil gøre sig i udvalgsarbejdet.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helweg Petersen): Kun den ene ting, at det vil under ingen omstændigheder være tænkeligt eller muligt, at Axel Sløk overhovedet vil kunne foretage noget indgreb i udvalgets arbejde, der ville gå på tværs af det, der er meningen med dette udvalgsarbejde, at undersøge idrættens forhold. Men det er også en opgave at undersøge idrættens forhold i forbindelse med andre grene af arbejdet blandt dansk ungdom.

Hermed sluttede forhandlingen om Kjeld Olesens forslag om at standse forslaget til folketingsbeslutnings behandling og henvise det til fornyet udvalgsbehandling.

Kjeld Olesens forslag vedtoges uden afstemning.

Formanden: Forslaget til folketingsbeslutnings videre behandling stilles herefter i bero, og forslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 72) findes i tidenden sp. 1902, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 321).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Jørgen Andersen: Under henvisning til den betænkning, som udvalget har afgivet, kan jeg på det samlede udvalgs vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse i det høje ting.

Ove Munch: Som det allerede er blevet sagt, er også socialistisk folkeparti af den mening, at lovforslaget skal gennemføres. Der er et vist tidspres, sådan at man ikke kan få nogle ændringer af f. eks. refusionsreglerne, som er ønskelige.

Det, der kalder mig herop, er dog ikke så meget selve forslaget om udskydelse af revisionen af biblioteksloven, men perspektiverne eller rettere sagt de manglende perspektiver i ministerens ledsagende bemærkninger til lovforslaget. Jeg sagde lidt om det ved første behandling, men mine ord er tilsyneladende faldet på klippegrund, og jeg ser derfor her en anledning til at uddybe dem.

Det, det drejer sig om, er, at man må arbejde på at få et net af centralbiblioteker, der løser ganske bestemt definerede opgaver, og der er for mig at se en dobbelt opgave, dels at tilfredsstille et stort lokalt behov for information og dokumentarisk servicetjeneste, dels på den anden side at udføre en oplysningstjeneste, en servicetjeneste, over for oplandsbibliotekerne. Man kunne frygte, at man ved at lægge sig fast på den centralbiblioteksordning, som ministeren har forestillet sig i bemærkningerne til lovforslaget, vil indrette centralbibliotekerne efter centralbiblioteksbyernes størrelse, og hvis man derved får et centralbibliotek i en mindre by på, skal vi sige omkring 20.000 indbyggere, vil man få et meget mindre centralbibliotek, bogmæssigt set, end man ville få i et centralbibliotek i en større by som f. eks. Odense, Århus eller Ålborg. Med et sådant mindre centralbibliotek vil man altså kun kunne give en ringere service over for oplandsbibliotekerne.

Der sker jo det, at den væsentligste opgave, som centralbibliotekerne har i øjeblikket, falder væk. Det er den opgave at

[Ove Munch.]

være vejledende ved deltidsbibliotekernes bogindkøb alle de steder i landdistrikterne, hvor man ikke har foruddannet personalet. Denne opgave falder væk, når man efterhånden får heltidsbiblioteker overalt i landdistrikterne. Derefter er der for mig at se tilbage den dobbelte dokumentartjeneste for centralbibliotekerne samt en planlæggende opgave for biblioteksudbygningen overalt i området. Det er biblioteksmæssige argumenter, som for mig taler for, at man ikke skal have den centralbiblioteksordning, som ministeren har forestillet sig med et centralbibliotek i hvert amt, men at man skal søge frem til større centralbiblioteker, som dækker hele regioner, sådan at man i Jylland havde tre, nemlig Ålborg, Århus og Esbjerg.

Når jeg vælger Esbjerg, skyldes det foruden byens størrelse, at man vel får et universitetscenter i Esbjergområdet, og det vil da være rimeligt at lægge et stort centralbibliotek netop i denne by. Forholdene bliver mere udviklede og vanskelige at løse på Sjælland og Lolland-Falster, fordi man i Storstrømsamtet jo ikke har en klart udpeget udviklingsby. Hvis man skulle pege på en by, der ud fra biblioteksmæssige argumenter skulle være centralbiblioteksby i Storstrømsamtet, måtte det formentlig være Næstved, fordi man måske kunne tænke sig, at dér ville udviklingen være stærkest, og dér ville der komme uddannelsesinstitutioner i tidens løb.

Man har diskuteret, om Holbæk eller Slagelse skal være centralbiblioteksby. Det vil forekomme mig at være forkert, hvad enten man vælger den ene eller den anden, fordi byerne er for små. I Roskilde derimod påtænker man at udbygge et universitetscenter, og dermed får man et stort publikum, der søger dokumentarisk oplysning, sådan at jeg kunne forestille mig, at man lagde et stort centralbibliotek i Roskilde til dækning af hele Nord- og Vestsjælland.

Jeg er ganske klar over, at ministeren efter gældende bibliotekslov har bemyndigelse til at udpege de byer, der skal være centralbiblioteksbyer; det forekommer mig blot, at når ministeren vil benytte bemyndigelsen i en situation som den, vi har, som oplæg til en ny centralbiblioteksordning, så er det misbrug af reglen. Dengang man la-

vede biblioteksloven, havde man ikke en sådan situation i tankerne, det var inden for den stadig væk eksisterende ordning, den ordning man indførte dengang, at denne bemyndigelse skulle bruges. Jeg har da også set, at der er kommet protester imod ministerens anvendelse af denne bemyndigelse fra de kommunale organisationer, men måske denne protest er kommet ud fra andre motiver end dem, jeg har fremført.

Det, jeg ville bede ministeren om, er, at de synspunkter, jeg her har gjort gældende, blev taget med, når den nye bibliotekslov er under overvejelse i det lovrevisionsudvalg, som sidder, sådan at man tager højde for den situation, at man skaber et mindre godt biblioteksvæsen ud fra den kommunale inddeling. Man har, mener jeg, i forvejen et skræmmebillede på, hvordan den kommunale inddeling kan virke mindre heldigt på biblioteksvæsenet, i det storkøbenhavnsske område, hvor man i omegnskommunerne har et utal af hovedbiblioteker med hver sin administration, hvert sit filialnet, hvor man ser en tendens til at fremme opgaver med megen PR, opgaver, der giver overskrifter i aviserne, på bekostning af de egentlige bogmæssige opgaver.

Jeg håber, at ministeren vil sørge for, at de synspunkter, jeg har givet udtryk for, kommer til nærmere overvejelse.

Lysholt Hansen: Det er ikke min tanke at indlede en debat om biblioteksstruktur, men jeg kan ikke lade være med at sige, at spørgsmålet, som hr. Ove Munch nu inddrager om den centralbiblioteksstruktur, som ministeren forestiller sig, for mig at se ikke er en rigtig problemstilling, for det har folketinget én gang taget stilling til, nemlig ved loven i 1964, hvor det blev meget stærkt drøftet her i tinget, at man fik en ordning, der faldt sammen med den kommunale og amtskommunale struktur, der blev en realitet, når amtsordningen var skabt. Den er skabt nu, og det vil sige, at man søger at skabe enheder, der i enhver henseende passer sammen, altså også biblioteksmæssigt en enhed.

Den tanke, som hr. Ove Munch rejser om at lave regionsbiblioteker omfattende flere amter, ville jo bryde det princip, som vi nu først skal til at indkøre, med amtsord-

[Lysholt Hansen.]

ninger på alle felter, og jeg skal ikke sige andet, end at det er da i højeste grad noget, der virkelig har været behandlet i folketingsudvalget i 1964. Det kan hr. Ove Munch måske ikke vide, men det er det. Det er altså en helt bevidst politik, der fra folketingets side ligger bag, at man siger ét centralbibliotek i hvert amt.

Jeg vil i øvrigt gerne have lov at sige om centralbibliotekernes opgaver, som hr. Ove Munch også definerede, at det sidder det udvalg jo og arbejder med, som nu skal udarbejde forslag til en ny lov om folkebiblioteker, og jeg mener også, som hr. Ove Munch, at der virkelig er en hel række ting, som kan diskuteres rent opgavemæssigt, og som bør diskuteres, og som bliver diskuteret.

Jeg vil da gerne også have lov at pege på vedrørende den ordning, der nu er foreslået med hensyn til centralbibliotekerne, hvor de kommunale organisationer rigtigt har rettet en henvendelse til udvalget, efter at vi har afgivet betænkning, at de kommunale organisationer har haft lejlighed til at tage helt klar stilling til det forslag, som ministeren har liggende i sin skuffe, og som vel kun mangler en underskrift, nemlig forslaget om, hvor centralbibliotekerne skal være i de kommende år. Det har de kommunale organisationer taget stilling til to gange, idet de er medlem af biblioteksrådet, som er nedsat af folketinget i henhold til bestemmelse af folketinget, og den indstilling, man har fået fra biblioteksrådet, var enstemmig, alle kommunale repræsentanter stemte for den. Derefter lod ministeren den høre hos kommunerne, og de, der ikke skulle være centralbibliotekskommune, har selvfølgelig haft indvendinger at gøre. Forslaget har været til ny behandling i biblioteksrådet, altså også hos de kommunale repræsentanter, der derefter sammen med alle andre medlemmer af biblioteksrådet enstemmigt er gået ind for den ordning, der her er skitseret, og som altså er helt i overensstemmelse med det, vi vedtog i 1964.

Jeg kan derfor anbefale lovforslaget her med det, som egentlig ikke har meget med strukturen at gøre, men en smule med økonomien.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helveg Petersen): Det er rigtigt, som hr. Ove

Munch sagde, og som det blev understreget af hr. Lysholt Hansen, at det er en lang række problemer, der diskuteres omkring den kommende ordning for bibliotekerne, og jeg kunne da godt lide at understrege her ved denne lejlighed, at jeg tror, der vil blive mange ting at diskutere her for tinget, når vi når frem til et forslag til en ny bibliotekslov.

Jeg skal da ikke afvise, at noget af det, hr. Ove Munch sagde, var relevant, og det tager jeg til mig i de videre overvejelser, men med hensyn til den situation, hvori vi står nu, nemlig lige over for at skulle tage stilling til placeringen af centralbibliotekerne, må jeg holde mig til den linje, der er lagt, og som man fra alle sider i realiteten bakker op, nemlig at vi må have et centralbibliotek pr. amt; det er rationelt, og det er hensigtsmæssigt.

Det forekommer mig i øvrigt, at der er alt for megen frygt for, hvad der sker med de biblioteker, der aspirerer til at være centralbiblioteker, og som ikke bliver det, fordi alle ikke kan blive det; alle storbiblioteker kan ikke blive det. Der vil jo fortsat være mange omfattende opgaver for bibliotekerne og ikke mindst for de større, og man vil få flere i fremtiden. Det, der sker, er, at man tillægger centralbibliotekerne servicefunktioner; de skal ikke inspicere, men de er vejledende, de skal betjene andre med de råd, de kan give, altså drive konsulentvirksomhed.

Ja, må jeg sige med hensyn til den ordning, der i øvrigt er truffet med hensyn til det økonomiske, et spørgsmål, som er rejst i den henvendelse, der er kommet til folketingsudvalget, at jeg mener, der er fundet en anvendelig og rimelig løsning. Tilskuddene bliver ikke forringet, men fastlåst og prisreguleret.

Jeg takker for den tilslutning, som lovforslaget har fået.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør

[Formanden.]

indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 111) findes i tidenden sp. 2814; udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 411).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-9 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændring i byggelov for købstæderne og landet har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Lønningsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om pensionering af civilt personel m. v. i forsvaret. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Holmberg har meddelt mig, at han ønsker til kirkeministeren at stille følgende spørgsmål:

„Finder ministeren anledning til at ændre bestemmelserne i loven om kirkers brug m. m. om, at folkekirkens kirker ikke må anvendes til gudstjenester af uden for folkekirken stående trossamfund?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 19. februar, kl. 10 med følgende dagsorden:

Forespørgsel til udenrigsministeren af Per Hækkerup m. fl.

Mødet hævet kl. 15.14.

60. møde.

Torsdag den 19. februar kl. 10.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget. (Valgkredsinddelingen m. v.).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Indenrigsministeren (H. C. Toft): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget. (Valgkredsinddelingen m. v.).*

Hovedindholdet i det foreliggende lovforslag er, som anført i forslaget overskrift, ændringerne i valgkredsinddelingen, herunder en nedsættelse af antallet af amtskredse og som følge heraf en omfordeling af mandater på områder og stor- og amtskredse.

Disse forslag må — ligesom de ændringer af valgloven, som samtidig foreslås gennemført — ses som en konsekvens af kommunalreformen, idet de to kommunale reformlove — inddelingsloven og styrelsesloven — i en række henseender ikke er forenelige med den gældende folketingsvalglov. Om de nødvendige ændringer i valgloven har der været ført forhandlinger mellem regeringspartierne og oppositionspartierne. Ved disse indledende forhandlinger blev det fra oppositionen